

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupen JUDr. Janem Juračkou, advokátem se sídlem Znojmo, Tovární 7, proti žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, se sídlem Orlická 4, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 8. 1997, č. 4445601655 a č. 2145601645, a ze dne 18. 2. 2002, č. 4240200060 a č. 2140200059, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 3. 2016, č. j. 62 Ad 1/2016 – 57,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Janu Juračkovi, advokátovi **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 1.573 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením ze dne 10. 3. 2016, č. j. 62 Ad 1/2016 – 57 Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) odmítl žalobu žalobce („dále stěžovatel“) proti platebním výměrům vydaným žalovanou, kterými byla stěžovateli uložena povinnost zaplatit dlužné pojistné na veřejné zdravotní pojištění a penále za opožděné platby pojistného. Jednalo se konkrétně o výměry ze dne 14. 8. 1997, č. 4445601655 a č. 2145601645 a ze dne 18. 2. 2002, č. 4240200060 a č. 2140200059.

Usnesení Krajského soudu v Brně

Krajský soud ze správního spisu žalované zjistil, že všechny čtyři platební výměry obsahovaly poučení o opravném prostředku a byly stěžovateli řádně doručeny.

Stěžovatel však odvolání ani proti jednomu z nich nepodal. Krajský soud tedy shledal žalobu stěžovatele nepřipustnou z důvodu nevyčerpání opravných prostředků ve správním řízení a v důsledku toho ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s.

Kasační stížnost

Usnesení krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b), a e) s. ř. s. Uvádí, že podle jeho názoru měl krajský soud o žalobě rozhodnout a napadené platební výměry zrušit. Stěžovatel je totiž toho názoru, že nemá jinou možnost, jak zrušení uvedených platebních výměrů docílit. Kdyby soud žalobě vyhověl, předešlo by se tak dalším řízením, která již stěžovatel vedl nebo vede. Zrušení platebních výměrů by též znamenalo zastavení proti němu vedené exekuce. Závěrem stěžovatel navrhuje zrušení usnesení krajského soudu napadeného kasační stížností a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění podmínek řízení. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje obecně přípustné důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a e) s. ř. s. a v řízení o kasační stížnosti je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud následně posoudil kasační stížnost podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ze systematických důvodů je třeba připomenout, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu v případech, kdy byla žaloba krajským soudem odmítnuta, připadá v úvahu přezkoumání usnesení o odmítnutí žaloby pouze z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz rozsudek ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 – 65, nebo rozsudek ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 As 124/2013 – 39, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto usnesení krajského soudu napadené kasační stížností přezkoumal podle tohoto kasačního důvodu, který stěžovatel v kasační stížnosti uvedl také.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu žalované ověřil, že stěžovatel skutečně proti žádnému ze čtyř shora uvedených platebních výměrů žalované nepodal odvolání ve správním řízení. Nevyužil tak opravné prostředky, které mu k obraně proti uvedeným platebním výměrům zákon poskytoval.

K nutnosti vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení, jakožto podmínce přípustnosti žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, se v minulosti Nejvyšší správní soud již opakovaně vyjádřil. Lze připomenou například závěry rozsudku ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 - 65: „*Podmíněnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby ke soudu [§ 5, § 68 písm. a) s. ř. s.] je nutno vnímat jako provedení zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován*

až jako následný prostředek ochrany subjektivně veřejných práv, který nemůže nabrzovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy.“ Též Ústavní soud shledal ve své rozhodovací činnosti tuto podmínku k přístupu k soudům ve správním soudnictví zcela ústavně konformní. Odkázat lze kupříkladu na jeho nále z dne 5. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 1861/07 (dostupný na www.nalus.usoud.cz).

Pro úplnost je třeba poznamenat, že s. ř. s. v žádném svém ustanovení neobsahuje mechanismus, kterým by bylo možno nesplnění uvedené podmínky překlenout či prominout. Je tedy na účastníku správního řízení, aby v souladu s obecně uznávanou zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* využil opravné prostředky, jež mu poskytují zákony upravující správní řízení před tím, než se obrátí s návrhem na soudní přezkum rozhodnutí správního orgánu na správní soud. Krajský soud v projednávané věci neměl v souladu se zákonem jinou možnost než žalobu stěžovatele pro její nepřipustnost odmítnout. Argumentace stěžovatele, že nemá jinou možnost, jak se domoci zrušení uvedených platebních výměrů je z tohoto pohledu irelevantní, nehledě na to, že je také nepravdivá. Stěžovatel sám sebe připravil o jeden stupeň přezkoumání správního rozhodnutí, se kterým nesouhlasí, přestože využitím tohoto kroku by jeho právo případně se poté domáhat přezkumu správního rozhodnutí soudem nebylo nijak dotčeno.

Lze tedy uzavřít, že kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nebyl dán a krajský soud rozhodl o odmítnutí stěžovatelovy žaloby správně.

Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení (o kasační stížnosti) rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo žalované, ta však náhradu nákladů nežádala a žádné její náklady ani jinak ze spisu nevyplývají. Nejvyšší správní soud proto náhradu nákladů nepřiznal žádnému z účastníků.

Usnesením krajského soudu ze dne 14. 12. 2015, č. j. 33 Na 5/2016 – 18, byl stěžovateli ustanoven zástupcem advokát JUDr. Jan Juračka. Toto ustanovení platí i pro řízení o kasační stížnosti (viz § 38 odst. 5 i.f. s. ř. s.). Náklady tohoto zastoupení nese stát (§ 35 odst. 8 věta první s. ř. s.). Podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti učinil ustanovený zástupce stěžovatele jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (podání kasační stížnosti ze dne 24. 3. 2016. Ustanovený zástupce doložil soudu, že je plátcem DPH osvědčením o registraci ze dne 24. 9. 2004. Soud tedy přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti za jeden úkon právní služby ve výši 1.000 Kč (§ 9 odst. 2, § 7 bod 3, § 6 odst. 1 advokátního tarifu) a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč v (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a tuto odměnu zvýšil o DPH ve výši 21 %. Celkově tak přiznal Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci žalobce odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 1.573 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2016

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu